

**Egzamin maturalny
maj 2009**

**HISTORIA SZTUKI
POZIOM ROZSZERZONY**

**KLUCZ PUNKTOWANIA
ODPOWIEDZI**

Część I. (20 punktów)

Nr zad.	Odpowiedź	Pkt	Klucz punktowania															
1.	<p>A. Kościół San Carlo / św. Karola / alle Quattro Fontane, Rzym, barok</p> <p>B. Hôtel Tassel / Dom Tassela / kamienica Horty, Bruksela, secesja / modernizm / Art Nouveaux</p> <p>C. Kościół ewangelicki / ewangelicko-augsburski / Św. Trójcy, Warszawa, klasycyzm / neoklasycyzm</p> <p>D. Kościół klasztorny / benedyktyński / opactwo, Maria Laach, romanizm</p>	0–2	<p>Za podanie: 12-11 odpowiedzi ..... 2 pkt 10-6 odpowiedzi ..... 1 pkt 5-0 odpowiedzi ..... 0 pkt</p>															
2.	rocaille, pinakiel, fryz	0–1	Za podkreślenie 2-3 nazw ..... 1 pkt															
3.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;">Lp.</th> <th style="width: 20%;">Litera</th> <th style="width: 70%;">Nazwa epoki lub stylu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td style="text-align: center;">C</td> <td>Starożytny Egipt</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td style="text-align: center;">A</td> <td>Starożytna Grecja</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td style="text-align: center;">B</td> <td>Romanizm</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td style="text-align: center;">D</td> <td>Gotyk</td> </tr> </tbody> </table>	Lp.	Litera	Nazwa epoki lub stylu	1.	C	Starożytny Egipt	2.	A	Starożytna Grecja	3.	B	Romanizm	4.	D	Gotyk	0–2	<p>Za podanie: chronologii ..... 1 pkt 4 nazw epok / stylów ..... 1 pkt</p>
Lp.	Litera	Nazwa epoki lub stylu																
1.	C	Starożytny Egipt																
2.	A	Starożytna Grecja																
3.	B	Romanizm																
4.	D	Gotyk																
4.	<p>A. sądownicza / targowa / miejsce spotkań</p> <p>B. miejsce zebrań rady miejskiej / ratusz / siedziba władz miejskich</p>	0–1	<p>Za podanie funkcji dwóch budowli ..... 1 pkt</p>															
5.	<p>a) Grupa Laokoona – okres hellenistyczny</p> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> – kompozycja dynamiczna, – oparta na wielu kierunkach – zamknięta w trójkącie – rzeźba wielofiguralna – dramatyzm podkreślony, układem postaci, gestami – wyrazista mimika / patos – bryła rozczłonkowana, z wieloma prześwitami – zróżnicowana faktura – realizm – zestawienie ciał młodzieńczych i ciała człowieka dojrzałego / starszego – przestrzenny, wielopłaszczyznowy charakter rzeźby – mocno uwydatniona muskulatura ciała – mimetyzm przedstawienia <p>c) Jest to motyw mitologiczny, w którym kapłan Laokoon za sprzeniewierzenie się bogom został skazany na śmierć (zaduszony przez węże wraz ze swoimi synami) / motyw z wojny trojańskiej / ukazany tragizm bohatera przegrywającego z przeznaczeniem.</p>	0–3	<p>Za podanie nazwy i stylu ..... 1 pkt Za podanie 3 cech ..... 1 pkt</p> <p>Za objaśnienie tematu ..... 1 pkt</p>															
6.	<p>A. Caravaggio</p> <p>B. Frans Hals</p> <p>C. Jacob Jordaens</p> <p>D. Claude Lorrain</p>	0–1	<p>Za podanie: 4-3 informacji ..... 1 pkt 2-0 informacji ..... 0 pkt</p>															

7.	Środowisko artystyczne		Twórca	0-1	Za podanie: 3-2 informacji ..... 1 pkt 1-0 informacji ..... 0 pkt
	Dwór papieski Juliusza II		Rafaël Santi		
	Dwór książęcy Medyceuszy		Sandro Botticelli		
	Mieszkaństwo holenderskie		Johannes Vermeer van Delft		
8.	a) William Blake b) romantyzm / preromantyzm c) monotypia / akwarela			0-1	Za: 3-2 odpowiedzi ..... 1 pkt 1-0 odpowiedzi ..... 0 pkt
9.	A. perspektywa kulisowa C. schematyzm postaci ludzkiej E. brak modelunku światłocieniowego F. odzwierciedlenie statusu społecznego poprzez zróżnicowanie wielkości postaci H. perspektywa odrzutowana			0-1	Za podkreślenie 5 cech ..... 1 pkt 4-0 ..... 0 pkt 3-0 ..... 0 pkt
10.	a) Luminizm – sposób kształtowania kompozycji malarzkiej za pomocą gry światła, charakterystyczny np. dla sztuki baroku / prymat światłocienia nad innymi czynnikami budowy obrazu. b) Rembrandt van Rijn, Caravaggio, Georges de La Tour, José de Ribera, Artemisia Gentileschi			0-2	Za wyjaśnienie pojęcia ..... 1 pkt Za podkreślenie 5-4 nazwisk ..... 1 pkt
11.	Nazwa kierunku	Nazwisko malarza	Tytuł dzieła	0-2	Za podanie: 12-10 informacji ..... 2 pkt 9-6 informacji ..... 1 pkt 5-0 informacji ..... 0 pkt
	Fowizm	André Derain	Most Westminsterski		
		Henri Matisse	Radość życia		
	Ekspresjonizm	Wassily Kandinsky	Kościół w Murnau		
		Emil Nodde	Tryptyk Maria Egipcjanka		
	Surrealizm	René Magritte	Terapeuta		
Salvador Dalí		Płonąca żyrafa			
12.	<i>Olimpia</i> , Edouard Manet			0-1	Za podanie tytułu obrazu i nazwiska twórcy ..... 1 pkt
13.	A. Hiperrealizm B. Informel C. Pop-art D. Op-art E. Konceptualizm F. Land-art			0-2	Za podanie: 6 informacji ..... 2 pkt 5-3 informacji ..... 1 pkt 2-0 informacji ..... 0 pkt

Część II. Analiza porównawcza dzieł sztuki (20 punktów)

Zadanie 14. (20 pkt)

	Obraz A	Obraz B	Punkty
A. Kompozycja	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kształt pola obrazowego – prostokąt pionowy / stojący – kompozycja jednofigurowa – półpostać – zwrócona w $\frac{3}{4}$ w kierunku widza – zdynamizowana plamami barwnymi – liczne kierunki skośne / diagonalne – kompozycja symetryczna / osią symetrii jest postać kobiety – otwarta, ale z wyraźnym centrum – jednoplanowa / brak zróżnicowania między figurą a tłem – odejście od tradycyjnego ujęcia przestrzeni, choć widoczne skróty w przedstawionej postaci / spłaszczenie/ – bliski kadr. 	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kształt pola obrazowego – wydłużony prostokąt poziomy / leżący – kompozycja jednofigurowa – ujęcie całości postaci – zdynamizowana umieszczoną diagonalnie postacią – asymetryczna – dominacja części prawej / bardziej zabudowana część prawa – zamknięta – jednoplanowa – skróty perspektywiczne / perspektywa zbieżna / linearna / geometryczna – dalszy kadr. 	<p>6 pkt</p> <p>Za podanie w opisie każdego obrazu cech: 6 ..... po 3 pkt 5-4 ... po 2 pkt 3 ..... po 1 pkt 2-0 ..... 0 pkt</p>
B. Kolorystyka	<ul style="list-style-type: none"> – szeroka gama barwna (kolory ciepłe i zimne) – przewaga barw chłodnych – barwy nasycone / barwy jaskrawe – barwy czyste – silne kontrasty barwne / temperaturowe / dopełnieniowe / symultaniczne (równoczesne) – repetycja barwna / powtarzanie tych samych tonów barwnych – dominują błękity i zieleni – barwy sugestywne – niezależne od rzeczywistych / abstrakcyjne – ciemny kontur – występują: turkusowa zielen, błękity, czerwień, żółcienie, złamana biel. 	<ul style="list-style-type: none"> – szeroka gama barwna – przy pozornym ograniczeniu barw występuje bogactwo kolorów – występują ciepłe i zimne barwy – relatywizm barw – barwy stonowane / złamane – kontrast walorowy – duża plama złamanej bieli na ciemnym tle / dominuje biel stroju kobiety na czarnym tle – występują: różne tony bieli (opalizujących), ugier, czerwień, akcenty zieleni, błękity, fiolety. 	<p>4 pkt</p> <p>Za podanie w opisie każdego obrazu cech: 4 ..... po 2 pkt 3-2 ... po 1 pkt 1 ..... 0 pkt</p>

C. Światłocien	<ul style="list-style-type: none"> – synteza światła i barwy / jasność (światło) uzyskane dzięki barwie/ – źródło światła trudne do zidentyfikowania – światło pada spoza obrazu – światło rozproszone – brak tradycyjnego modelunku / światłocien umowny – światło i cień odzwierciedlane różnicami barw (ciepłe-zimne), a nie walorem. 	<ul style="list-style-type: none"> – źródło światła poza obrazem – światło punktowe – silne kontrasty światłocieniowe – światło pada z lewej strony – oświetlona głównie postać kobiety, a tło pogrążone w cieniu / jasny plan pierwszy skonstrastowany z ciemnym tłem – światłocien realistyczny (uwypukla kształty) – miękki modelunek światłocieniowy. 	<p>4 pkt</p> <p>Za podanie w opisie każdego obrazu cech: 3 ..... po 2 pkt 2 ..... po 1 pkt 1 ..... 0 pkt</p>
D. Ekspresja dzieła	<ul style="list-style-type: none"> – najważniejszym środkiem wyrazu jest plama barwna / obraz oddziałuje na widza poprzez kontrastowe zestawienie barw – syntetyczny sposób obrazowania / uproszczone kształty – ekspresja podkreślona efektami fakturalnymi / impasto / widoczne pociągnięcia pędzla – lekka deformacja postaci ludzkiej – brak dbałości o szczegóły – formy obwiedzione konturem – nastrój skupienia rysuje się na twarzy przedstawionej kobiety – kontrast pomiędzy obojętną / smutną twarzą modelki a radosną kolorystyką – dekoracyjność – kontakt wzrokowy. 	<ul style="list-style-type: none"> – środkiem wyrazu decydującym o ekspresji obrazu jest kontrast jasnej oświetlonej postaci i ciemnego tła / obraz oddziałuje kontrastami światłocieniowymi – postać przedstawiona realistycznie – swobodna poza kobiety decyduje o nieoficjalnym charakterze wizerunku – zróżnicowana faktura (impasty, laserunki) – swobodny dukt pędzla – nastrój tajemniczości – emanacja erotyzmem / zmysłowość / sensualizm – kontakt wzrokowy. 	<p>4 pkt</p> <p>Za podanie w opisie każdego obrazu cech: 4 ..... po 2 pkt 3-2 ... po 1 pkt 1 ..... 0 pkt</p>
E. Wnioski końcowe dotyczące stylu i sposobu ujęcia	<p>Obydwa obrazy ukazują wizerunek / portret kobiety za pomocą odmiennych środków wyrazu. U Matisse'a najważniejszy jest kolor, natomiast u Goyi nastrój buduje światło. Pierwszy, reprezentuje malarstwo fowistycznie, a drugi romantyczne.</p>		<p>2 pkt</p> <p>Za wskazanie kierunków ..... 1 pkt Za wskazanie różnic w ujęciu tematu ... 1 pkt</p>

Część III. Wypracowanie (10 punktów)

Zadanie 15. (10 pkt)

Temat 1. Na podstawie czterech wybranych dzieł sztuki, innych niż zamieszczone w arkuszu, rozwiń zagadnienie stosunku realistów i ekspresjonistów do natury.

Temat 2. Na podstawie czterech wybranych dzieł, innych niż zamieszczone w arkuszu, opisz przemiany, jakie zachodziły w przedstawianiu postaci ludzkiej w sztuce XIX i XX w.

Kryterium	Uszczegółowienie kryterium	Punktacja
1. Konstrukcja wypowiedzi i sposób formułowania myśli	A. kompozycja pracy – właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami	0-1
	B. logika wywodu, czytelność myśli, poprawność merytoryczna	0-1
2. Trafność przytoczonych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem	A. poprawność analizy formalnej przytaczanych przykładów dzieł (dotyczy tylko trafnie dobranych przykładów)	0-2
	B. interpretacja treści – umiejętna, bogata, obfitująca w skojarzenia, i porównania (dotyczy tylko trafnie dobranych przykładów)	0-2
3. Znajomość materiału historyczno-artystycznego	Znajomość opisywanego okresu – ludzie, fakty, wydarzenia, dzieła, daty, kierunki, style i tendencje oraz ich wpływ na indywidualny styl artysty	0-2
4. Terminy i pojęcia	Poprawność terminologiczna – przytaczanie terminów z dziedziny historii sztuki (nazwy stylów, kierunków, epok, terminy związane z opisem dzieł architektury i sztuk plastycznych)	0-1
5. Język i styl	Estetyka języka i jego poprawność	0-1